

Međunarodni znanstveni skup "Hrvatska 1755. godine: društvene i gospodarske promjene između legalnih praksi i nasilja" u Križevcima, Velikom Ravenu i Koprivnici, 16. i 17. prosinca 2005. godine. Danas se u hrvatskoj historiografiji veći broj istraživača – napose mlađih – s različitih disciplinarnih i problemskih stajališta bavi hrvatskom poviješću sredine 18. stoljeća. Velika većina ih pritom koristi arhivsko gradivo koje dosad ili nije bilo korišteno ili je to samo vrlo ograničeno bio slučaj. Uočljive su i teorijske i metodске inovacije (posebno komparativnohistorijske!) u njihovim pristupima i profesionalnim praksama, a sve su to bili razlozi da projekt "Triplex Confinium", napose njegov izvedbeni projekt "Podravsko višegraničje", organizira ovaj međunarodni znanstveni skup. Mišljenje je pripređivača skupa da nije slučajno da su se upravo u ovom, sjeverozapadnom dijelu hrvatskog prostora – najotvorenijem i spram Beča i spram Budima te s druge strane najosjetljivijem na dugoročnije posljedice potiskivanja Osmanlija iz Srednje Europe 1699. godine – interesi hrvatskih staleža najjasnije očitovali, ali i interesi novih, poduzetnički orijentiranih slojeva i pojedinaca. Civilno-vojnokrajško dvojstvo ovdje se najteže podnosilo takvo kakvo je bilo stvoreno poslije 1578.-1630. godine. "Hrvatska 1755. godine" velika je otvorena tema hrvatske historiografije i priređivači ovoga međunarodnog skupa se nadaju se će njegov rad imati višestruke pozitivne znanstvene i kulturne učinke.

Hrvoje Petrić

Znanstveni skup Koprivnica – okoliš, ljudi i grad u dugom trajanju (u povodu 650 godina Koprivnice), Koprivnica, 2. prosinca 2006.

Povijesno društvo Koprivnica, Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju te Društvo za hrvatsku povjesnicu organizirali su međunarodni znanstveni skup

"Koprivnica – okoliš, ljudi i grad u dugom trajanju" u povodu 650 godina slobodnog i kraljevskog grada Koprivnice (1356.-2006.). Znanstveni skup se održao u koprivničkoj gradskoj vijećnici u subotu 2. prosinca 2006. godine. Uvodno su pozdravili predsjednica Povijesnog društva Koprivnica Ružica Špoljar, predsjednik organizacijskog odbora Hrvoje Petrić, dopredsjednik Društva za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju te predsjednik Društva za hrvatsku povjesnicu Željko Holjevec i veliki meštar Družbe Braće hrvatskoga zmaja Dragutin Feletar.

Znanstveni skup je svojim izlaganjem otvorila Mira Kolar s priopćenjem "Koprivnica: ljudi, grad i okoliš u vrijeme velike svjetske gospodarske krize". Nakon nje je govorio Dragutin Feletar koji je imao priopćenje "Promjene u prostornom rasporedu stanovništva Koprivnice i koprivničke Podravine od 1857. do 2001. godine", a na njega se nadovezao Hrvoje Petrić (Filozofski fakultet, Zagreb), čije je izlaganje nosilo naslov "Usporedba ukupnog broja stanovnika Koprivnice i hrvatskih slobodnih kraljevskih gradova u ranome novom vijeku". O problematici suvremenoga stanovništva govorili su Dražen Živić i Ivana Žebec (Institut društvenih znanosti Ivo Pilar), u priopćenju "Sastavnice demografske bilance u gradu Koprivnici između 1964. i 2004. godine".

Slijedila je prezentacija umjetničkih fotografija Koprivnice Bolte Špoljara te predstavljanje *Panonskog ljetopisa* za 2006. godinu koji su predstavili Robert Hajszan kao urednik i predstavnik gradišćanskih Hrvata iz Austrije te Željko Holjevac.

U nastavku je slijedilo priopćenje Ranka Pavleša "Razlozi za nastanak srednjovjekovne koprivničke varoši i njeno mjesto među tadašnjim urbanim središtima" kojim je autor pokušao dati novija tumačenja najstarije koprivničke povijesti. Nove spoznaje o koprivničkim Židovima predstavila je Ljiljana Dobrovšak (Institut društvenih znanosti Ivo

Pilar) u priopćenju “Novi prilozi o Židovima i njihovom utjecaju u Koprivnici i okolici od kraja 18. stoljeća do 1848. godine. Dijana Sabolović-Krajina svoje spoznaje i iskustva u radu koprivničke knjižnice obuhvatila je predavanjem “Uloga knjižničarstva i organiziranog čitanja na oblikovanje kulturnog okoliša Koprivnice: od prve čitaonice do multimedijalne knjižnice (1846.-2006.)”.

Za sve zainteresirane građane i sudionike znanstvenog skupa bilo je organizirano razgledavanje najvažnijih znamenitosti središnjeg dijela grada Koprivnice – uz stručno vodstvo Mire Kolar, Dragutina Feletara i Hrvoja Petrića.

Nakon toga nastavljeno je s radnim dijelom znanstvenog skupa koji je otvorila Agneza Szabo referatom “Problemi zaštite okoliša krajem 19. i na početku 20. st. u gradu Koprivnici”. Dražen Nemet govorio je o Koprivnici i Ernuštima, a Jakša Raguž (Hrvatski institut za povijest) o Koprivnici u izvješćima JNA 1991. godine. Na kraju su bila priopćenja Maje Blažek “Što sinteze koprivničke povijesti govore o odnosu ljudi i okoliša?” i Szabolcs Varge (Teološki fakultet Pečuh) “Veze Koprivnice s Baranjskom županijom i Pečuhom u 16. stoljeću”.

Slijedilo je predstavljanje 2. broja časopisa *Ekonomska i ekohistorija* o kojem je govorio Željko Holjevac, 10. broja časopisa *Podravina* čije je sadržaj predstavio odgovorni urednik Dragutin Feletar, *Zapisnika Gradskog poglavarstva Koprivnice 1639.-1700.* o čemu je osnovne podatke dao Hrvoje Petrić, dok je 20. broj glasila *Scientia Podraviana* predstavila Mira Kolar.

Hrvoje Petrić

**Međunarodni znanstveni kolokvij
*Svetozar Borojević od Bojne (1856.-1920.). U povodu 150. obljetnice rođenja Mečenčani, Osnovna škola “Katari-na Zrinska”, 13. prosinca 2006.***

Svetozar Borojević, istaknuti austro-ugarski maršal s barunskim pridjevkom od Bojne, rodio se 13. prosinca 1856. u pravoslavnoj obitelji u selu Umetić nedaleko Kostajnice, u Drugoj banskoj pukovniji Hrvatsko-slavonske vojne krajine. Djetinjstvo je proveo u susjednom selu Mečenčani, gdje je njegov otac Adam službovao kao krajiški dočasnik, kasnije časnik. Osnovnu je školu polazio u Zrinu u vrijeme kad mu je otac ondje obavljao dužnost mjesnog zapovjednika. Daljnju izobrazbu stjecao je na vojnim školama (Srijemska Kamenica, Köszeg, Liebenau), uključujući i Ratnu školu u Beču, koju je završio 1884. godine. Službovao je kao časnik u različitim postojbama širom Austro-Ugarske. Sudjelovao je u zaposjedanju Bosne i Hercegovine 1878. godine. Od 1887. do 1891. predavao je na Terezijanskoj vojnoj akademiji u Bečkom Novom Mjestu ili Bečkom Novigradu (Wiener Neustadt), a od 1907. do 1912. bio je na čelu hrvatsko-slavonskog domobranskog okružnog zapovjedništva u Zagrebu. Kao marljiv i uzoran časnik, napredovao je u službi pa je uoči Prvoga svjetskog rata postao general pješništva, a stekao je i barunat. U ratu je zapovijedao najprije na istočnom, a od 1915. vodio je austro-ugarsku vojsku na talijanskom bojištu, gdje se proslavio kao sposoban i uspješan vojskovođa, zaslužan i prilikom prodora austro-ugarske i njemačke vojske od Soče do Piave u jesen 1917. godine. Stekao je prigodni epitet “Lav sa Soče”. Dobio je brojna odlikovanja i priznanja. Niz hrvatskih gradova izabrao ga je za počasnog građanina, zagrebačko Sveučilište podijelilo mu je 1915. počasni doktorat znanosti, a Družba Braća hrvatskog zmaja postavila je 1917. spomen-ploču na njegovoj

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

Godina LIX
Zagreb 2006.

UDK 93/99

ISSN 0351-2193

Historijski zbornik, god. LIX, str. 1-338, Zagreb 2006.

Izdavač

Društvo za hrvatsku povjesnicu

Suizdavač

Srednja Europa, d.o.o.

Redakcijski odbor

Slaven Bertoša, Mirjana Gross, Tvrko Jakovina

Ivan Kampuš, Franko Mirošević, Ivica Prlender

Tomislav Raukar, Petar Strčić

Glavni i odgovorni urednik

Ivica Prlender

Članci i rasprave iz časopisa *Historijski zbornik* su referirani u publikacijama:

ABC Clio

Historical Abstracts

America: History and Life

Adresa uredništva

Društvo za hrvatsku povjesnicu, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u

Zagrebu, 10000 Zagreb, I. Lučića 3, Hrvatska

Časopis izlazi jednom godišnje

Objavlivanje časopisa sufinancira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH

Grafička priprema i tisak:

Ibis-grafika, IV Ravnice 25, Zagreb